

Koronavirus v českých sociálních médiích

Přehledová analýza

Analyzované období: 1.12.2019 – 22.11.2020

T A
Č R

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

MUNI
MED

Institut
biostatistiky
a analýz

newton media

Úvod

Koronavirus. COVID-19. Slova, která ještě před rokem nikdo neznal. A o necelých 12 měsících později jsme na ně všichni už téměř alergičtí. Téma, které nejdříve všechny spojilo ve vzájemné pomoci, nyní je dalším faktorem rozdělujícím společnost na podporovatele opatření a jejich odpůrce, na ty, kteří s nadějí a nedočkavě vyhlížejí vakcíny a ty, kteří za vším vidí celosvětové spiknutí, a proto očkování kategoricky odmítají.

Všichni vnímáme a cítíme informační přesycenost, ale právě proto se pojd' me společně podívat na to, jak velké vlastně tohle téma v českých sociálních médiích je a pokusme se v něm trochu zorientovat.

Přehled

Rozsah diskuzí

8 456 605

příspěvků v diskuzích o koronaviru/COVID-19

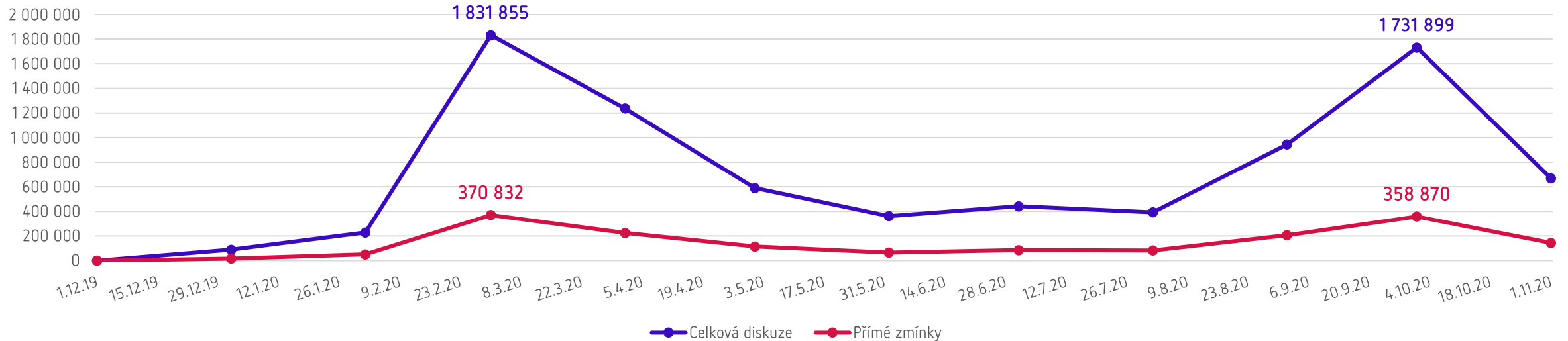
1 732 198

přímých zmínek koronaviru/COVID-19

Mediální pandemie

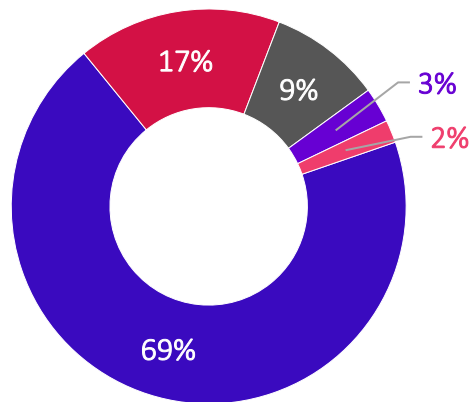
- Koronavirus je celosvětovým problémem a zcela bezprecedentní situací, kterou nikdo skutečně neočekával a nebyl na ni připravený. A tomu odpovídá i mediální odezva. Nagano, volba prezidenta, aféry nebo úmrtí známých osobností. Takové události dokáží vzbudit ohromný zájem a dočasně ovládnout veřejný prostor. Pamatujeme si je dlouho a občas si je připomeneme, ale skutečný zájem probouzející živé debaty vyvolávají jen krátkodobě.
- Koronavirus a vše s ním spojené je tady s námi ale už rok a každý den stále dominuje nad všemi jinými tématy. A pokud ho něco na špici na chvíli vystřídá, stále číhá v pozadí a brzy si svou pozici bere zpět.
- **Žádné téma nebylo dominantní tak dlouho.** Není se čemu divit. Přesto počty příspěvků s ním spojených i tak překvapí. **Celkově byly slova jako koronavirus, COVID-19, koronáč, covid'ák a další tvary a skloňované verze zmíněny více jak 1,7 milionkrát, tedy v průměru 5 tisícrát každý den.**
- To ale není vše. **Diskuze**, které se k těmto zmínkám pojí, všechny příspěvky, které s nimi souvisí, i když přímo dané klíčové slovo nezmíní, dosahují hodnoty **téměř 8,5 milionu, tedy denně přibližně 23,5 tisíc!**

Vývoj událostí

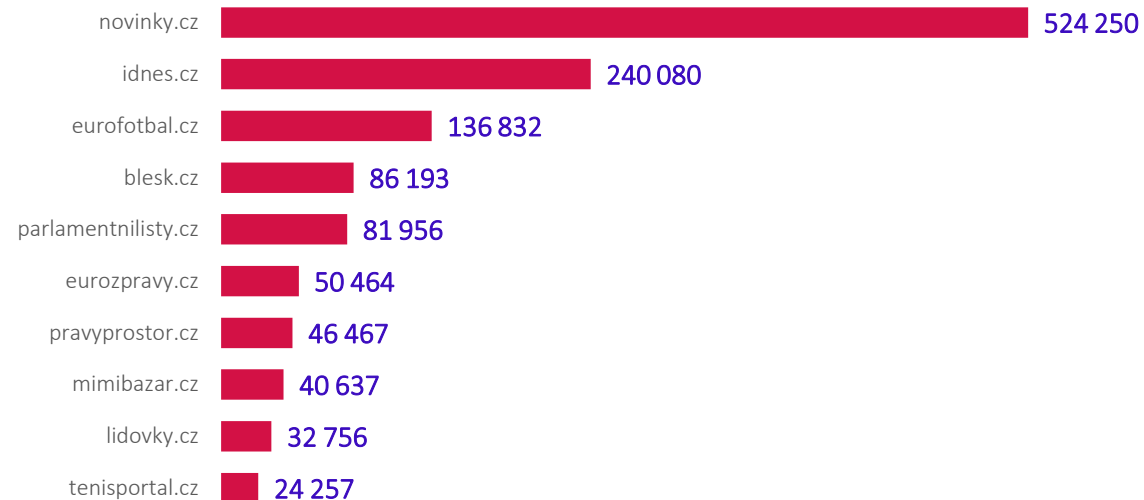

- V grafu vidíme vývoj diskuzí ve sledovaném období. Červená linie značí přímé zmínění sledovaných slov (koronavirus, COVID-19 atd.), modrá pak všechny diskuze, které se s těmito zmínkami pojí.
- Můžeme vidět, že na konci roku 2019 jsme se pohybovali jen blízko nuly, pak ale rychle skáčeme do statisícových hodnot. Jednotlivé body, v důležitých místech se zvýrazněnými přesnými hodnotami, označují hranice, kterých diskuze dosáhly v daném měsíci (od prosince 2019 do listopadu 2020), tedy počet komentářů za měsíc.
- Ve vývoji můžeme vidět dva „peaky“. Jeden v březnu a druhý v říjnu. Že vám to něco říká? Máte pravdu. **Vývoj diskuzí přesně kopíruje všem známé vlny koronaviru.** Kromě vrcholů v březnu a říjnu tak můžeme vidět i letní útlum a současný předvánoční pokles.
- **Zajímavé je, že počty nemocných a další důležité statistiky nemoci se v jednotlivých vlnách lišily (druhá vlna je podstatně horší). Diskuze ale mají téměř stejnou sílu.** Dokonce druhá debatní vlna je lehce slabší, i když vlna nemoci je výrazně silnější. Zdá se tedy, že si lidé na koronavirus prostě už trochu zvykli. Současně ale nyní zájem stále neklesl na takovou hodnotu jako v létě. To může znamenat, že sice jsme na nemoc zvyklí, ale jsme také poučeně obezřetnější a o situaci se přece jenom více zajímáme.

Kde to žije

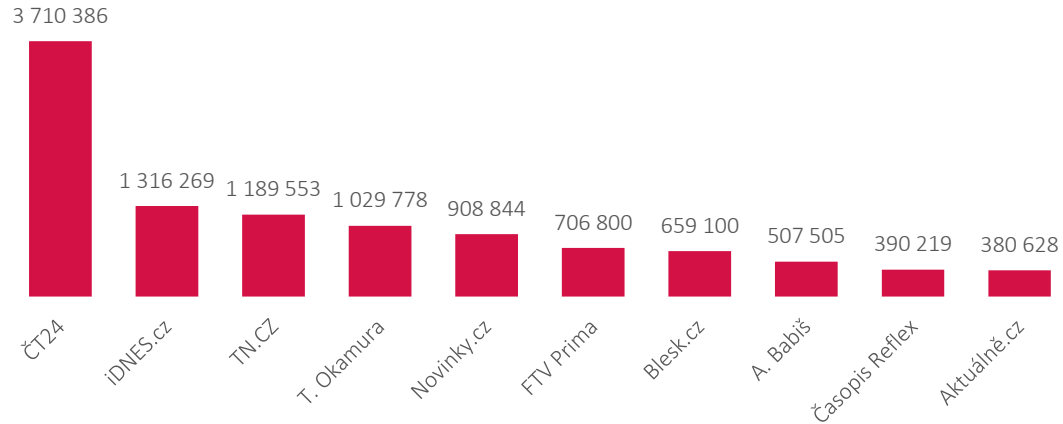
■ Facebook ■ Diskuze ■ Twitter ■ Fóra ■ Jiné

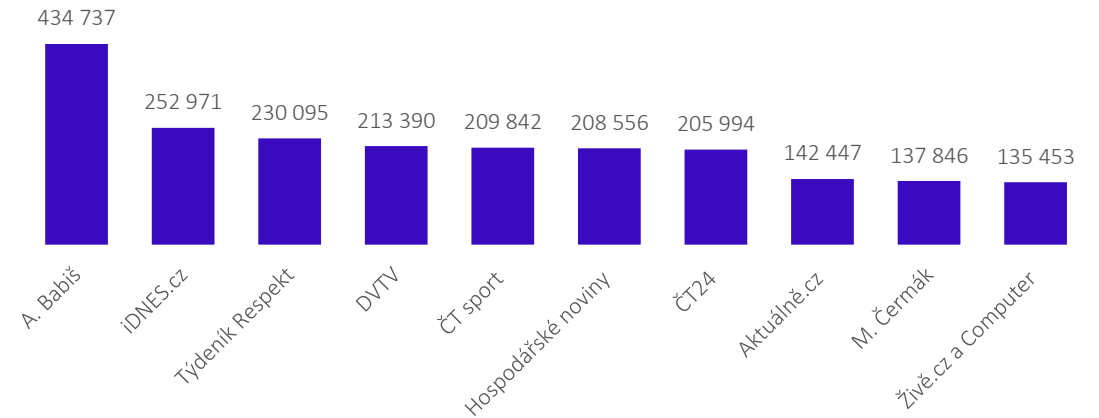
- **Skoro 8,5 milionu komentářů.** To je číslo, které definuje diskuze o koronaviru v českých sociálních médiích od začátku prosince 2019 do 22. listopadu 2020. Odkud se ale berou? Kde a v jaké míře se o nemoci diskutuje?
- Přestože rozsahem a délkou trvání je koronavirus zcela výjimečný, **diskuzními prostory** naopak **přesně zapadá do českého standardu.** Ať už jde o jakékoliv téma, největší část debat většinou najdeme u článků velkých zpravodajských serverů jako jsou např. Novinky.cz nebo iDNES.cz. Diskuze se pak odehrávají buď přímo na webech těchto portálů, nebo, často v ještě větší míře, u facebookových sdílení stejných zpráv, nebo přímo daných článků na FB účtech oněch portálů.
- Nejinak je tomu i v případě koronaviru. **Facebook a diskuze u redakčních článků přináší 86 % příspěvků. Dalších 12 % najdeme na Twitteru a ve fórech.** Pouze 2 % pak připadají na další sociální média, jako jsou Instagram nebo blogy. Z toho plyne, že způsob debat je stejný, jako u jiných témat, debaty jsou jen viditelně silnější a dlouhodobější.
- Na dalších stranách se podíváme podrobněji na Facebook a Twitter, protože na těchto sítích debatu často neovlivňují jen média, ale mnohdy i různé osobnosti. Na této straně ale ještě vidíme přehled nejdůležitějších domén a množství diskuzních komentářů u článků zde publikovaných. Na prvních dvou místech jsou s přehledem už zmíněné servery Novinky.cz a iDNES.cz. Nepřekvapí ani bulvární Blesk.cz a alternativní Parlamentnilisty.cz nebo rodičovský server Mimibazar.cz. Zajímavá je spíše absence eMimina.cz a přítomnost dvou sportovních fór – Eurofotbal.cz a Tenisportal.cz. Zdá se, že Češi jsou skutečně sportovní národ (polemizovat můžeme nad tím, jestli aktivně, nebo spíš v roli sledujících), a tak se nás omezení sportu, ať už v podobě pozastavení soutěží, nebo konání bez diváků, velmi dotýká.

Aktéři/ky na soc. sítích

 stránky s nejvíce interakcemi

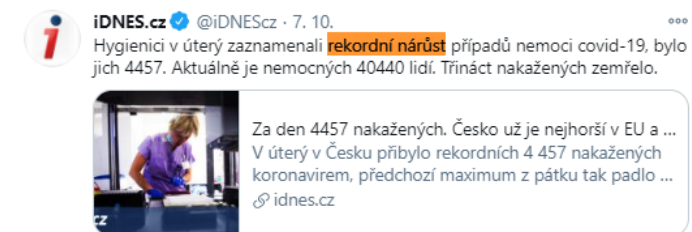
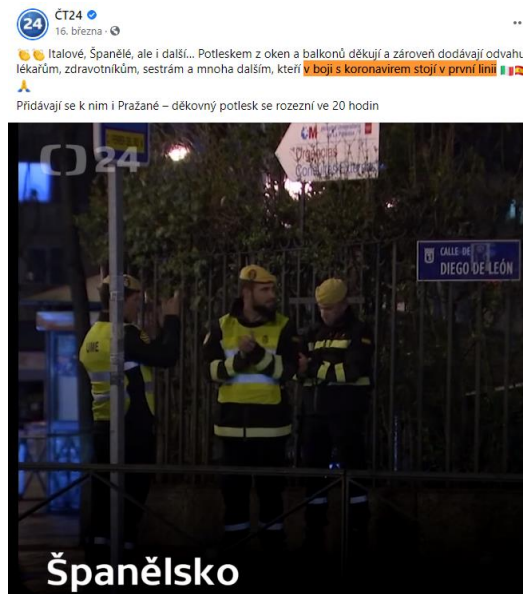
 stránky s nejvíce interakcemi

- Facebook a Twitter bylo společně zdrojem více jak tří čtvrtin příspěvků. Jak už jsme uvedli na předešlé straně, nejčastěji na to měly vliv posty médií, která zde sdílela buď své články z webu, nebo unikátní příspěvky informující o novinkách ve vývoji událostí. Zároveň jsme říkali, že na sociálních sítích ale nemusí být influcery/kami jen média, ale i jiné instituce, organizace nebo významní jedinci. Jde totiž o vhodné a běžně užívané komunikační kanály s veřejností.
- Výsledky taková tvrzení jednoznačně potvrzují. **Na zobrazených grafech můžeme vidět, které profily si u svých příspěvků získaly nejvíce interakcí (jde o součet všech typů reakcí na dané síti – komentářů, sdílení nebo reakcí neslovních).** Na Facebooku a Twitteru jsou v TOP 10 především média – znovu zde vidíme iDNES.cz nebo Novinky.cz, přidává se dle očekávání ČT24, Aktuálně.cz nebo Prima. Vidět zde ale můžeme i dva politiky – A. Babiše a T. Okamury. Druhý jmenovaný je navíc tím, který ze všech přidal nejvíce příspěvků o koronaviru (ať už šlo o nové posty, nebo o reakce na komentáře fanoušků a fanynek) – přes 7 000!
- Když se ale podíváme na hlavní uživatele/ky ještě z jiného pohledu, zjistíme že mezi nimi někdo chybí. Na Twitteru by na 11. místě dle interakcí byl Úřad vlády, jinak ale **v prvních třech desítkách profilů podle dosahu na FB ani na Twitteru nenajdeme ministerstvo a ministry zdravotnictví, nebo případně další zainteresované důležité oficiální zdroje.** Zdá se, že tyto instituce se tedy spoléhají výhradně na [oficiální web](#) ke koronaviru a k další komunikaci využívají jen média jako sprostředkovatele.

Boj, rekordy a očkování

- Jak jsme si ukázali na předešlých stranách, **zájem o koronavirus kopíruje vlny, ve kterých vir sílí**. Nikdy ale neutichá úplně, naopak je dlouhodobě enormní.
- **Mění se ale nálady ve společnosti a s nimi i obsah debat a způsob komunikace**. Vše závisí na aktuální situaci, událostech nebo na tom, kdo a jak se do debaty zapojuje.
- Stává se tak, že **v různých momentech můžeme pozorovat větší zájem o odlišná dílčí témata**. Chvíli tak je na špici distribuce a zásoby ochranných pomůcek, pak zase polemiky o jejich smyslu, jindy se mluví hlavně o očkování nebo o schopnostech vlád zvládat krizi.
- **Spolu se zaměřením na dílčí témata se dynamicky proměňuje i aktuální terminologie**. V následujících analýzách se tak zaměříme právě na různá témata a na to, jak se o nich mluví. Kromě už výše zmíněných se můžete těšit i na rozbor využívání vojenské terminologie („válka s virem“, „v první linii“ apod.) nebo názvosloví sportovního („rekordní nárůst“, „best in COVID“ aj.).

Zajímavosti

Ministři zdravotnictví

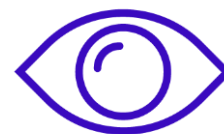
- Změny na postu ministra v době úřadování jedné vlády nejsou novinkou. Nedějí se však až tak často. Pro ministerstvo zdravotnictví je ale pandemie zcela zásadní. Za necelý rok, po který se s virem potýkáme, se na postu ministra vystřídali už tři osoby. Všichni tři byli muži, dva, kteří odešli, skončili za poměrně odlišných podmínek, jeden z nich ve vládním ústředí pokračuje, jen v jiné roli.
- A o kterém se mluvilo nejvíce?
  - Adam Vojtěch
    - Ve funkci: **13.12.2017 – 21.9.2020**
    - Počet zmínek: **39 832**
    - Komentářů v diskuzích s ním spojených: 835 826
  - Roman Prymula
    - Ve funkci: **21.9.2020 – 29.10.2020**
    - Počet zmínek: 35 151
    - Komentářů v diskuzích s ním spojených: **1 110 956**
  - Jan Blatný
    - Ve funkci: 29.10.2020 – dosud
    - Počet zmínek: **4 842**
    - Komentářů v diskuzích s ním spojených: **143 395**
- Srovnání délky účinkování ve vládě je lehce matoucí. Nejdéle sloužícím je Adam Vojtěch, který začal už v roce 2017, ale v roli ministra se zatím nejdéle držel i v době koronakrizy. Naopak Roman Prymula na postu ministra vydržel jen měsíc. Otázkou je, jestli mu ale současná pozice muže v pozadí nevyhovuje více.
- Jan Blatný v rozsahu diskuzí zatím doplácí na krátkou dobu ve funkci, přesto je zajímavé, že i když je v roli přibližně stejně dlouho jako jeho předchůdce, diskuze kolem jeho osoby čítají přibližně desetinu zmínek.
- Naopak právě Roman Prymula je v této oblasti rekordmanem. I když nelze říci, že jde o vítězství. Velká část příspěvků v diskuzích kolem jeho jména byla značně negativní. Kauzu „káže vodu, ale pije pivo“ mu už pravděpodobně nikdo neodpáře.
- Zajímavé také je, že stále nejčastěji se ze všech 3 ministrů v analyzovaném období objevovalo přímo jméno Adama Vojtěcha, i když největší diskuze jsou právě kolem Romana Prymuly. Ale vzhledem ke zmiňované kauze je tak možné, že mu mnoho lidí doslova nemůže přijít na jméno.
- Co mají všichni ministři společné, že všichni se musí ve své publicitě potýkat se značnou kritikou. Je ale nutné říci, že také spravují asi nejexponovanější úřad v současné krizové době a čelí společnosti rozpolcené možná ještě více než kdy dříve.

Zajímavosti

Feri ne-málem králem

- Není překvapením, že do událostí spojených s koronavirem se zapojují prakticky všichni čelní političtí představitelé a představitelky. O jejich důvodech by se dalo diskutovat, rozbor jejich příspěvků by pak vydal na samostatnou detailní analýzu.
- **S jistotou ale můžeme říci, že králem všech je Dominik Feri.** A králem jediné v dobrém smyslu. Přestože i pro něj osobně je tento komunikační úspěch přínosem pro vlastní popularitu a budoucí kariéru, jeho kladný vliv na diskuze a povědomí o aktuální situaci je nesporný.
- Dominik Feri uspěl díky správně nastavené komunikaci na Instagramu. Jeho žlutočerné trojúhelníky s vykřičníkem se stanou jedním ze symbolů mediálního dění v době pandemie.
- Na české poměry zaznamenal jeho profil a jednotlivé posty až neuvěřitelné reakce, které dosahují hodnot, nejen českých, filmových nebo hudebních hvězd.
- **Na začátku prosince 2019** jeho profil čítal přibližně **130 tis. fanoušků**. Jejich počet do **22. listopadu 2020** narostl o více jak 700 tis. na současných už **přes 830 tis!**
- Jednotlivé posty v této době běžně získávají přes 100 tis. interakcí. **Příčemž jejich počet u toho vůbec nejvýraznějšího přesáhl hodnotu 190 tis. reakcí.** Jeho obsahem byl vykřičník informující o [rezignaci Romana Prymuly](#).

830 000+

sledujících

700 000+

nárůst fanoušků

54 000 000+

interakcí u všech příspěvků

Metodologie

V analýze sledujeme česká sociální média, která zahrnují Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, diskuze u redakčních článků, webová fóra, recenze a blogy

Analyzované období: 1.12.2019 – 22.11.2020